

[Steen Folke.]

voksende. Også i Italien, England og selv i Vesttyskland har man i det sidste års tid haft voksende arbejdsløshed.

De kapitalistiske stater har i årtier forsøgt at løse nogle af de problemer, der rejser sig med kapitalismen, ved voksende indgreb i økonomien og i samfundslivet i det hele taget. Gennem finans- og pengepolitiske foranstaltninger har man forsøgt at regulere og dæmpe tendenserne til krise, og i de seneste år har man suppleret disse virkemidler, som ikke mere er tilstrækkelige, med indkomstpoltiske indgreb, som vi for nylig har set det her i Danmark.

Men alle disse indgreb bliver mere og mere utilstrækkelige. Problemerne vokser, og modsætningerne skærpes under kapitalismen. Arbejdskampene tager til i antal og styrke; det har man set i de seneste år i England, i Italien. Også i Vesttyskland, som hidtil har været eksemplarisk i retning af ro og orden, har der været temmelig voldsomme strejkekampe.

Folk vil ikke finde sig i prisstigninger, i skattetryk, i udhuling af reallønnen, i forringelse af varerne og heller ikke i akkordræs, miljøforringelse og alle de andre ting, som følger med det kapitalistiske styre.

Kapitalens krav om stadig vækst har ført til en ekspansion ud over nationale grænser; kapitalismen og imperialismen hører uløseligt sammen. Det er noget, der er foregået igennem hele dette århundrede, hvor der har været en sådan ekspansion fra centret i Europa ud over hele verden, der er blevet underlagt imperialismen. Der er blevet opbygget et imperialistisk verdenssystem.

Kernen i denne opbygning har været store selskaber, dem, vi i dag omtaler som de multinationale selskaber. De har foretaget denne ekspansion støttet af de nationalstater, som de kommer fra. Der er som bekendt tale om kæmpemæssige foretagender, hvoraf de største i dag har en omsætning, der er på størrelse med det danske nationalprodukt. Imellem disse selskaber er der dels foregået konkurrence og rivalisering, dels samarbejde. Samarbejdet mellem de såkaldte syv søstre på olieområdet er velkendt. Jeg vil også nævne noget mere aktuelt: det samarbejde, der foregik omkring fødevarerkonferencen sidste efterår, hvor en lang række multinationale selskaber i denne sektor har

sluttet sig sammen i det, der hedder Industry Cooperative Programme under FAO, som er en sammenslutning til varetagelse af de multinationale selskabers interesser i forbindelse med fødevarereproduktionen i verden.

Der er i det hele taget opbygget en lang række overnationale imperialistiske magtorganer, hvoraf det væsentligste set fra vores synsvinkel er EF. Men det er jo ingenting det eneste, jeg vil da også lige nævne, at efter vores opfattelse må også Det Internationale Energi Agentur, der blev omtalt i udenrigsministerens redegørelse, opfattes som sådan et imperialistisk magtorgan.

Imperialismen har ført til undertrykkelse og udbytning af u-landenes folk, men det imperialistiske system bliver mere og mere trængt. Folkene rejser sig i kamp, i frihedsbevægelser. Det har vi set i Indokina, det har vi set i de portugisiske kolonier, det har vi set masser af steder i Asien, Afrika og Latinamerika.

Krisen fører til skærpede modsætninger mellem de nationale kapitaler i de højtudviklede kapitalistiske lande. Det har også givet problemer for samarbejdet i EF, hvad vi naturligvis hilser velkommen. EF har bestræbt sig på at opbygge et overnationalt statsapparat i de seneste år, som først og fremmest skulle sikre fri bevægelighed for varer, arbejdskraft og kapital og sikre så vidt muligt en fortsat krisefri kapitalistisk udvikling. Man må jo nok sige, at trods rystelserne, trods de modsætninger, der er opstået i krisens kølvand, modsætninger, som måske især er kommet til udtryk imellem England og Tyskland og Frankrig, er det lykkedes stadig at videreudbygge samarbejdet og at etablere en videre integration. Før EF-afstemningen herhjemme sagde tilhængerne, at EF-samarbejdet jo overhovedet ikke drejede sig om politik, at det var ren økonomi. Nu erkender f. eks. udenrigsministeren i sin tale i dag de udenrigspolitiske konsekvenser af det danske medlemskab. Det er jo kommet frem både i forbindelse med den fælles holdning til sikkerhedskonferencen og i forholdet til OPEC-landene, altså de olieproducerende lande; også den optræden, man havde tilfælles i FN i spørgsmålet om PLOs deltagelse, viser jo, at det politiske samarbejde er vidt udbygget.

I forbindelse med den videre opbygning